

Delavska PRAVICA

GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

53313

Vsem članom in članicam, somišljenikom in somišljenicam, vsem sodelavcem in sodelavkam srečno in veselo novo leto.

Ured. in upr. „Delavske pravice“
Jugoslovanska strokovna zveza
Krščanska delavska mladina

K novemu letu

Leto 1939. je za nami. Za Jugoslovansko strokovno zvezo je bilo to leto izredno težko in tudi važno. Že zadnji meseci leta 1938. so kazali, da bo članstvo JSZ postavljeno pred težko odločitev: ali še hoče ostati zvesto načelom ustanoviteljev svoje organizacije ali bo podleglo modernim družabnim nazorom sedanjega časa. Z vsa silo so se gotovi ljudje zaletavali v JSZ in jo hoteli na vsak način zdrobiti in uničiti. Pred dobrim letom so časopisi na dolgo in široko naznanjali slovenski javnosti, češ da ni skupine, kjer članstvo ne bi izstopalo iz skupnosti JSZ. Vsakdo si je ob pričetku leta 1939. moral misliti, da je naša organizacija v popolnem razsulu in da bo slej ko prej izbrisana iz seznama slovenskega društvenega življenja.

Toda prišel je mesec januar. Tik pred sejo vodstva je izšla v časopisju »Ponudena roka« kot rešilna bilka moštvu potapljačice se ladje. Celoten načrt je bil tako napravljen, da je bil vsakdo prepričan, ki ni poznal naše skupnosti, da se bo JSZ potopila, njeno članstvo pa bo iz človekoljubnih nagibov rešila druga ladja. Toda seja vodstva JSZ je pokazala, da so gotovi ljudje delali račune brez krčmarja, pa ne le to, pokazala je tudi moč ideje in miselnosti, ki je srčna žila našega gibanja. Kot en mož so se dvignili naši tovariši in tako jasno in odločno manifestirali za načela JSZ kot še nikoli ves čas obstoja našega krščanskega socialističnega gibanja. Ta seja vodstva JSZ bo v njeni zgodovini važen mejnik.

Prišel je občni zbor JSZ. V letošnjem letu je bil vključen v proslavo 45-letnice ustanovitve našega gibanja in 30-letnice obstoja JSZ. Čas, v katerem smo živeli, je že sam na sebi posvečal posebno pozornost našemu občnemu zboru. Tega važnega pomena so se v polni meri zavedale tudi vse naše skupine in poslale na občni zbor svoja polna zastopstva, da so tako pripomogle k čim lepši proslavi naših jubilejev in tudi kar najbolje manifestirale za krščanska socialna načela. Poleg januarske seje je bil tudi ta občni zbor pravi in nepotvorjeni izraz tesne tovariške povezanosti v organizaciji in odločne volje, da slovenski krščanski socialisti so in ostanejo zvesti načelom pokojnega ustanovitelja krščanskega socialističnega gibanja dr. Janeza Kreka.

Oba ta dva dogodka sta dokazala v dovolj jasni luči vsakomur zrelost in sposobnost slovenskega delavca. Dokazala pa sta nam tudi ob najbolj važnem času, da se JSZ ne da razbijati s papirnati bombami, niti kako drugače, ampak da je JSZ tako močno vkoreninjena v srcih slovenskih delavcev, da bi ji življenja ne pretrgala niti sama sila. Pa še to samo navidezno. Kajti JSZ bi živela tudi v tem primeru še vedno naprej v slovenskih delavskih srcih, ki bi komaj čakali prilike, da znova zagrabijo kramp in lopato za novo stavbo JSZ.

Ne bomo se spominjali poleg teh

Pomen strokovnih organizacij

»Slovenski delavec« že več tednov stalno dokazuje svojim bralcem, kako sijajno deluje sedanja uprava Delavske zbornice za delavski stan. Pri tem ne pozabi kritizirati prejšnje uprave, ki da ni tako intenzivno delala za delavski stan, ker je bila tako rekoč pod diktaturo delavskih strokovnih organizacij.

Ni za enkrat naš namen, da bi obravnavali sijajno delovanje sedanje uprave Delavske zbornice v korist delavskega stanu, pač pa hočemo premočiti razmerje med delavskimi strokovnimi organizacijami in Delavsko zbornico.

Zakon o zaščiti delavcev pravi, da je Delavska zbornica razredna predstavništva delavcev in nameščencev. Njena naloga pa je, da štiti gospodarske, socialne in kulturne interese vseh delavcev in nameščencev na ozemlju svojega območja.

Iz teh osnovnih zakonitih določil sledi, da mora biti delovanje Del. zbornice v skladu s koristmi delavcev in nameščencev, na drugi strani pa je tudi dolžnost delavcev in nameščencev, da podpirajo Delavsko zbornico pri njenem delovanju.

Prejšnja uprava je delovala v resnici v najnižjem stiku z vsemi delavskimi strokovnimi organizacijami. In sicer iz več razlogov.

Pri svojem delovanju se more opirati Delavska zbornica v prvi vrsti na zavedne delavce in nameščence. Zavedne delavce in nameščence moremo iskati samo v strokovnih organizacijah. Izven teh ni zavednih delavcev in nameščencev. Že to dejstvo je zadostni vzrok, da se je opirala prejšnja uprava Delavske zbornice na strokovne organizacije.

Je pa še drugi važnejši vzrok za to. Delavske strokovne organizacije so starejše kot Delavska zbornica. Tudi del. strokovne organizacije se bore za gospodarski, socialni in kulturni dvig svojih članov. Zaradi tega se morajo pečati z vsemi vprašanji, ki pridejo v poštev pri reševanju njihovih nalog. Iz tega

dveh dogodkov minulega leta še drugih, ki jih je bilo polno vse leto in ki bi tudi pričali o trdni in odločni zavesti našega članstva. Saj nam je sleherni teden, skoroda vsak dan prinesel kako novo skrb in novo težavo. Nikdar nismo bili brez njih; ne skupine, ne centrala. Prav vsakega sredstva so se nasprotniki JSZ poslužili, da bi omajali bodisi medsebojno tovarištvo, bodisi zaupanje ter vero v načela našega krščanskega delavskega gibanja.

Te dni ob zaključku starega in ob nastopu novega leta se z veseljem spominjamo vseh teh borb. Z mirnim srcem in veselo dušo lahko ugotovimo, da je bilo minulo leto sicer težko in težavno, toda častno za nas. Prebrodili smo vse neprijetne ure in visoko dvignili načela dr. Kreka o važnosti svobodne delavske krščanske strokovne organizacije.

Skupnost, ki je družila članstvo JSZ od njenega začetka in prav posebno še v minulemu letu, naj nas družijo neokrnjeno naprej. Se celo več. Vsak napad in vsaka skupna neprijetnost naj nas še vedno bolj združuje, da bomo v bodočih dneh nepremagljiva armada, ki skrbno čuva Krekovo dediščino. Vedeti moramo, da se naša Krekova dediščina ne da spreminjati, prav tako pa tudi JSZ ne, ampak da bo dr.

razloga imajo delavske in nameščenske strokovne organizacije več izkušenj in znanja kot Delavska zbornica.

Strokovne organizacije so pokazale z dolgoletnim in že ustaljenim delovanjem pot, po kateri mora hoditi vsaka svobodna delavska ustanova, tudi Delavska zbornica, zlasti ta, če hoče izpolniti svojo nalogo, to je da štiti gospodarske, socialne in kulturne koristi delavcev in nameščencev.

Delavska zbornica se mora pri izvrševanju svoje naloge poglobiti v resnično življenje delavca in nameščenca. Mora poznati njegovo življenje v obratu, doma v družini, pa tudi njegovo udejstvovanje v javnosti. Dobro mora poznati vse sestavine, ki posegajo v gospodarsko življenje delavca in ki oblikujejo njegovo kulturo. Brez tega poznanja mora postati Delavska zbornica navadna birokratična ustanova, — brez žive zveze z delavstvom in nameščenci. Postati mora neplodna ali pa še celo škodljiv izrodek na delavskem telesu.

Ali ima Delavska zbornica sredstva, da prode v to in tako delavsko življenje? Jih nima! Zbornica nima niti časopisja, niti vsakdanjih stikov z zadostni meri. Taka sredstva imajo le delavske strokovne organizacije in samo te posegajo odločno in oblikujoče v delavsko gibanje. Pa tudi delavstvo ima zaupanje le do svojih organizacij. Zato je prejšnja uprava, ki je bila izvoljena od delavcev in nameščencev, delovala skupno z delavskimi strokovnimi organizacijami, zavedajoč se, da bi prišla ob svoj življenjski sok, če bi se oddaljila od delavskih in nameščenskih strokovnih organizacij.

Dejstvo, da je Delavska zbornica vse študije, ki se ukvarjajo s položajem delavstva v Sloveniji, izvedla večinoma s pomočjo delavskih strokovnih organizacij. Tako je bilo s študijem o položaju lesnega odnosno žagarskega delavstva in s študijem o preživljanju delavstva.

Če hvali »Slovenski delavec« sedanjo

Krek tisti mož bodočih dni slovenskega naroda, ki ga bo ponovno združil v skupni borbi za pravico slovenskega delovnega človeka.

Z novim zaupanjem v končno zmago večne Resnice in Pravice stopamo v novo leto! Naj nas ne strašijo in plašijo bodoči dnevi, ki stojijo kot črn in grozeč oblak nad svetovno oblo. Ne vemo, kaj nam prinesejo, toda naša vera mora biti močnejša kot vsi viharji današnjih dni. Trdno stojimo v boju za pravice delovnega človeka.

Bodimo pa poleg odločnih borcev za pravico tudi dobri tovariši vsem trpinom naših vrst. Delavec danes veliko trpi, ne le gospodarsko, ampak tudi duševno. Trpljenje vzbuja v človeku nezadovoljnost, skrb, dvom in obup. Le malokdo pozna danes delavčovo dušo, le prehitro ga javnost obsodi in še poveča njegovo dušno bol. Zato bodimo v bodočem letu tovariši vsakomur, z dejanji in lepimi beseda-

upravo Delavske zbornice, jo hvali zaradi materiala, katerega so zbrale delavske strokovne organizacije za Del. zbornico.

Ni resnična trditev, da bi morale delavske strokovne organizacije usahniti brez denarnih virov Delavske zbornice. Prave delavske strokovne organizacije so živele, ko še ni bilo Delavske zbornice, žive tudi sedaj, ko se je sedanja uprava zavzela, da jih gospodarsko ubije, pa bodo živele še tedaj, ko Delavske zbornice morebiti sploh ne bo več. Delavske strokovne organizacije so bistveni sestavni del delavskega stanu, dočim Delavska zbornica ni. Zato bodo delavske strokovne organizacije obstajale toliko časa, dokler bo živelo delavstvo, česar o Delavski zbornici ne moremo trditi.

Če moremo danes trditi, da je slovenski delavec najnaprednejši in najzavednejši del delovnega ljudstva, se moramo zavedati, da je to zasluga delavskih strokovnih organizacij. Te so in še oznanjajo delavsko zavest, dvigajo delavstvo duhovno in gospodarsko. Te zasluge odrekajo delavskim strokovnim organizacijam samo sovražniki delavstva. Le najemniki kapitalizma. Strokovne organizacije so namreč temu trn v peti, ker se predobro zaveda, da so strok. organizacije njegov edini resni in nevarni nasprotnik. Zato stalno nasprotovanje organizacijam, zato toliko poizkusov, da bi ukinili svobodo strok. organizacij, zato tudi toliko sumničen in obrekovanj nasproti strokovnim organizacijam.

Sedanje razmerje med Del. zbornico in strokovnimi organizacijami predstavlja nenormalno stanje za Del. zbornico. To nenormalno stanje bo trajalo toliko časa, dokler ne bo dobilo delavstvo in nameščentvo prilike, da pod vodstvom svojih organizacij v tajnih in svobodnih volitvah pove, kakšno upravo hoče imeti v Delavski zbornici in kako naj bo urejeno razmerje med njo in strokovnimi organizacijami.

mi ga duhovno dvigajmo, da ne klone nastalim težkim razmeram in ustvarjajmo novega človeka, ki bo gradilec novih lepih časov. Le tako bomo najlepše vršili svojo delavsko in krščansko dolžnost.

Da bi bilo novo leto srečno za vsakogar izmed nas, ta misel nas navdaja prav vse ob zatonu starega leta. Željo, da nam da Vsemogočni v bodočem letu potrebno zdravje in zadoščnost moč v borbi težkih dni za pravico delovnega človeka, čutim dolžnost zahvale prav vsem tovarišem, ki so s svojo močno delavsko zavestjo pomagali prebroditi JSZ vse težave preteklega leta s pozivom na novo delo v bodočem letu. Naj nas tudi v bodočem letu družijo naša skupna ideja, in vsakdo izmed nas naj doprinese po svoji zmožnosti delež k uresničenju te velike miselnosti v našo skupno duhovno in gospodarsko korist.

Zumer Srečko.

Srečno in uspeha polno novo leto 1940 želi vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem

»TRIGLAV« industrija perila in oblek

J. OLUP, Ljubljana, Stari trg 2

Pod trančo števil 1

Strokovna poročila

Papirničarji

Dne 20. decembra tega leta je bil podpisana med podjetjem Združene papirnice in strokovnimi organizacijami naslednji zapisnik kot dodatek k obstoječi kolektivni pogodbi:

Na podlagi dogovora med predstavniki Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. ter zastopniki delavstva omenjenega podjetja se dopolnjuje uvodoma omenjena kolektivna pogodba z naslednjimi določili:

1. Uvažujoč narasle cene življenjskih potrebščin pripada za čas, dokler ta porast cen traja, vsakemu delavcu odnosno delavki za vsak delovni dan izjemna draginjska doklada v znesku 4 dinarje. Za vajence znaša ta doklada samo 2 din pod drugače istimi pogoji. Draginjska doklada pripada omenjenim osebam že od 1. decembra 1939.

2. S 1. januarjem 1940 stopi v veljavo v delni spremembi čl. 2. dodatka 1. kolektivne pogodbe delna prekatégorizacija delavstva v višje skupine s to omejitvijo, da finančna obremenitev za podjetje ne sme prekoračiti za delavstvo, zaposleno na obratih ob Ljubljani, mesečno 8.828 din, a na obratih ob Sori 1.500 din mesečno. Prekatégorizacija izvrši v tem okviru podjetje po zaslišanju del. zaupnikov.

3. Če bi se cene življenjskih potrebščin v bodoče za 10% ali več zvišale ali znižale, pogodbeni stranka, ki hoče uveljaviti zvišanje ali znižanje, obvesti sopogodbena z navedbo dokazil o upravičenosti stavljenih zahtev, nakar se zastopniki obeh strank sestanejo zaradi novega dopolnilnega dogovora.

O draginjski dokladi smo zadnjič že nekaj napisali, danes pa še nekaj o prekatégorizaciji.

Ko je podjetje pod stalnim pritiskom intervencije že od leta 1937. dalje in na razgovoru 14. tega meseca le nerado pristalo na prekatégorizacijo večjega števila delavstva (v Vevčah 150), se je dvignil med delavstvom val, ki

bi hotel to predlagano vsoto 6000 din ali doseženih 8.828 din razdeliti vsem kategorijam in vendar vsakemu čim več. Ker pa pri tako omejenem okviru ni mogoče vseh želja upoštevati, je sedaj pri nekaterih precej nezadovoljstva. Popolnoma javno in nepristransko se je s sestanki uredila prekatégorizacija, ki je videti precej pravična, kajti upoštevale so se predvsem nižje plačane kategorije in to v prav vseh oddelkih tovarne. Ni ta nova razdelitev še ideaina, še se bodo pokazale hibe in tudi napake, vendar en korak naprej smo le naredili. V bodoče bo pač treba delati na to, da se spravijo v pravičen odnos vse kategorije, ki so od leta 1937. tako čudno zveržene. Na primer urna mezda 3,95 din, zakaj ne 4 din; 3,70 din, zakaj ne 3,75 din; 6,95 din na uro, zakaj ne 7 din itd. Potem pa še mezde kot smo jih imeli pred stavko. Danes je draginja na višini leta 1930-1932, zakaj bi tudi ne bili z zaslužki!

Zato je treba, da smo organizirani do zadnjega delavca in delavke. To pa ne samo en mesec, dva — kot se menja vreme ali letni čas, temveč stalno. Delavstvo brez močne organizacije ne pomeni nič. Z njimi dela podjetnik po mili volji.

Tovariš, tovarišica! Vprašaj se, če vršiš ali imaš v redu svoje dolžnosti do organizacije! Če jih nimaš, uredi jih ob vstopu v Novo leto. Zavedaj se, da brez dolžnosti ni pravic in obratno, zato pojdi na delo, organiziraj, da postane naša delavska skupnost močna in s tem močna naša JSZ. Velike so naše naloge v bližnji in daljni bodočnosti in treba bi bilo, da bi postal vsak član delaven zaupnik. In še ne bi zmanjkalo dela na tem področju. Ko stopamo v Novo leto, si trdno obljubimo, da bomo v tem letu več storili za našo skupnost in naše pravice, kajti šele potem bomo lahko rekli: Srečno Novo leto!

Resolucija

sprejeta na javnem zborovanju delavstva in nameščenstva, ki se je vršilo dne 10. decembra 1939 v Mariboru.

Po zaslišanju referatov o gospodarskem položaju delavcev in nameščencev, o delavskih socialnih institucijah, o delavskih socialnih zakonih in brezposelnih oskrbi delavcev, so zbrani delavci in nameščenici soglasno ugotovili, da postaja gospodarski položaj delovnega ljudstva zaradi stalno naraščajoče draginje vsak dan slabši. Dosedanji zaslužki ne krijejo več niti najnujnejših izdatkov, zaradi česar gledajo delovni sloji s strahom v bodočnost; da je naša država izredno bogata na zemeljskih produktih in da ni zato nobenega opravičila za podražitev teh produktov;

da so se delavstvu in nameščenstvu okrnile zakonite pravice z odvzemanjem socialnih delavskih institucij, kakor n. pr. Delavske zbornice, OUZD, Borze dela itd.;

da je treba spopolniti delovno pravo, v kolikor je to pomanjkljivo, zlasti je preurediti uredbo o minimalnih mezdah, ki ne odgovarjajo več današnjemu času;

da je treba izvesti revizijo zakona o zavarovanju delavcev, ki je prišlo v težko krizo. V okviru tega je potrebno preurediti zavarovanje za starost in onemoglost, ki je v sedanji obliki nezadostno, da je nujno potrebno misliti na zadostno preskrbo nezaposlenih delavcev in nameščencev, ker je sedanja absolutno nezadostna.

Iz navedenih ugotovitev in ker je nujno potrebno zaščititi delovno ljudstvo v zadostni meri, stavlja zborovalci naslednje

zahteve:

takoj naj se po celi državi popišejo vse zaloge živil in se jim naj določijo uradno maksimalne cene, ustavi je ves izvoz živil, dokler ni zagotovljena prehrana našega ljudstva, vsi spekulantni in navijaški cen naj se kaznujejo samo z ječo, z zaplenbo vsega blaga in nereelno pridobljenega premoženja in odvzemanjem koncesije, da se takoj zvišajo delavstvu in nameščenstvu mezde in prilagodijo današnji draginji, da se takoj razpišejo svobodne in

tajne volitve v Delavsko zbornico in ostale delavske institucije, med tem pa prekličajo dosedanje imenovane uprave in preda upravljanje istih prejšnjim voljenim samoupravam,

takoj naj se izda nova uredba o minimalnih mezdah, v kateri naj se z minimalno mezdo res zagotovi eksistenčni minimum, ki bo zadoščal vsem potrebam delavstva in nameščenstva. Uredba mora biti jasna, da so eventualni spori že v naprej odpravljani. Akordne mezde morajo biti zajamčeno 20% višje od urnih mezd. Mezde morajo biti za vse kraje in obrate enake brez kakršnihkoli izjem. Nadzorstvo naj se vrši po službeni dolžnosti in šele na zahtevo prizadetih strank. Kazenske sankcije morajo prisiliti k izvajanju tudi onih kolektivnih pogodb, ki jih ban razširi v smislu čl. 14. sedanje uredbe o minimalnih mezdah, zaradi sanacije bolniškega zavarovanja naj se iztirjajo vsi zaostanki, ki

Strokovna zveza poljedelskih delavcev (SZPD) v Ljubljani in JSZ

Odbor SZPD obvešča vse članstvo in prijatelje, da je sprejel na svoji seji sklep, da prične sodelovati SZPD z JSZ kot osrednjo zvezo krščanskih strokovnih organizacij Slovenije.

Do tega sklepa smo prišli, ker stoji SZPD ves čas od svoje ustanovitve dalje na stališču krščanske strokovne organizacije. Zato priznava potrebo sodelovanja krščanskih strokovničarjev vseh držav in se je že včlanila v Krščanski mednarodni strokovni zvezi poljedelskega delavstva, ki ima sedež na Nizozemskem. SZPD priznava načelo združevalne svobode in osvaja program krščanskih strokovničarjev naše države, ki sta ga sprejela JSZ in RSS leta 1934.

Odbor je mnenja, da ustvarja novo stanje najlepše nade za ugoden razvoj in delo SZPD, ki ga bodo poživljeno podprle vse tovariške organizacije JSZ, da se bo tako zboljšalo tudi stanje naših poljedelskih delavcev. V Ljubljani ima zveza članske se-

jih je 26 milijonov. Prispevke, ki jih podjetniki odtegujejo od delavcev je smatrati z dnem odtegnitve za lastnino OUZD in je vsako zadrževanje tega denarja smatrati za utajo javnega denarja, ki zahteva kazenske sankcije. S tem se bo vsaka špekulacija z delavskim denarjem onemogočila,

starostnim in onemoglostnim rentnikom je predvideti minimalno rento najmanj 550 dinarjev mesečno. Pravice zavarovancev je zavarovati najmanj dve leti po izstopu iz dela. Po tem roku naj zavarovavec s primerno priznavalnino sam pridobljene pravice obvaruje. Vdovam je priznati dosmrtno rente, če se ponovno ne omože. Starostna meja mora znašati 60 let.

Ukine naj se uredba o podpiranju brezposelnih delavcev in izda zakon o obveznem zavarovanju za primer nezaposlenosti. Zakon naj se izda ob sodelovanju svobodnih strokovnih organizacij. Do tedaj naj tudi država in banovina prispevata k temu podpiranju. Sezonske delavce je brezpogojno izenačiti z vsem ostalim delavstvom.

Zaveden krščanski socialist ve, da je njegova dolžnost, da pridobiva za strokovno organizacijo nove člane in za »Delavsko pravico« nove naročnike. Torej na delo!

Vsak zaveden delavec — član JSZ mora imeti „Delavski koledarček“ za leto 1940, ki ga je izdala JSZ. Cena je vkljub velikemu obsegu samo 8 din. Dobite jih pri skupinskih odborih ali pa pri centrali JSZ v Ljubljani.

Kranj in draginja

Kakor drugod, se tudi pri nas draginja čedalje bolj stopnjuje. Delavci z obupom in strahom gledajo v bodočnost posebno zaradi tega, ker se merodajni činitelji ne zganajo, da bi povišali tudi plače za toliko, za kolikor so se povečale cene življenjskih potrebščin.

Pri tem trpe tudi trgovci in obrtniki, ker delavstvo zasluži komaj toliko, da si ohrani golo življenje. Zato nima sredstev za obleko, obutev in ostalo, kar nujno potrebuje.

Delavske mezde se tako rekoč niso nič povečale ali v nekaterih podjetjih malenkostno. Če bo delavstvo hotelo, da ne bo pri delu stradalo, bo pač moralo samo stopiti na plan in zahtevati zvišanje svojih mezd.

Tovariši, dokažimo, da smo s starim letom tudi končali triletno spanje, v katerem smo upali, da nam bo nekdo drugi priložil boljši kos kruha.

Tovariši in tovarišice! V novo leto gremo prebujeni, z novim elanom in v zavesti, da zahtevamo zase samo pravico in nič več. Zato vsi v boj za pravice delovnega človeka!

Družinske doklade

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani je z božičnimi prazniki vpeljala za svoje uslužbence mesečne družinske doklade za otroke. Vsak njen uslužbenec bo v bodoče dobil vsak mesec, in sicer oni, ki imajo manj kot 400 din tedenske plače, za vsakega otroka po 75 din, z višjo plačo pa za enega otroka nič, za vse nadalnje otroke pa prav tako po 75 din. Te družinske plače nimajo nikake zveze z vprašanjem mezd, ki se lahko brez ozira na doklade ob primeru potrebe dvigajo ali

pa obratno znižujejo. — Ta lep korak Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani z velikim veseljem beležimo. Naše gibanje je vseskozi posvečalo družini posebno pozornost in iskreno pozdravljamo vsak korak, ki družino moralno in gospodarsko podpre. Želimo ob tej priliki, da bi Jugoslovanski tiskarni sedila tudi druga podjetja, saj je to predvsem krščansko, prav tako pa tudi socialno in narodno delo.

Dupličani v boju za boljši košček kruha

Naš boj za vsaj delno kritje višjih stroškov, ki jih je povzročila draginja, še ni končan. Podjetje Remec in Co. še vedno vztraja na svojem odklonilnem stališču. Na poravnalni razpravi na okrajnem glavarstvu v Kamniku na dan 22. decembra 1939 je utemeljeval zastopnik podjetja svoje zadržanje z istimi razlogi kot na razpravi dne 9. decembra 1939, češ da podjetje zaenkrat ne prenese povišanja. V glavnem zaradi tega, ker ni moglo podjetje še zvišati prodajne cene svojim izdelkom in pa ker ni še urejeno vprašanje z glavno konkurenco — z Mundusom v Varaždinu.

Nekaj bo gotovo resnice na teh trditvah. Vsega pa ne moremo verjeti, ker vemo, da se izdelki prodajajo že dalj časa po višjih cenah.

Razprava se je zaključila brez uspeha in je druga razprava določena za 30. december 1939.

Delavstvo je še vedno enotno in bo ostalo do konca boja za svoj obstanek.

Za zvišanje plač delavstvu tudi pri javnih delih

V petek 22. decembra se je oglasila pri banu dravske banovine delegacija zastopnikov delodajalcev, strokovnih organizacij in Delavske zbornice ter g. banu predložila pismeno vlogo glede povišanja plač delavstvu, ki je zaposleno pri javnih delih. Poleg tega pa tudi predlog, da se izvrši sprememba v zakonu o drž. knjigovodstvu, da bo mogoče zaradi sedanjih draginjskih razmer zvišati že sklenjena in prevzeta javna dela, v kolikor se bo podražilo delo in material.

Tozadevna vloga je bila tudi od strani delegacije ustmeno obrazložena.

Enaki koraki so bili storjeni v banovini Hrvaški, poleg tega pa so se vršile intervencije v ministrstvih.

Iz centrale

Vse naše skupine in tudi posamezne članice lepo prosimo, da nam takoj plačajo Delavski koledarček za l. 1940. Seveda samo tisti, ki te delavske dolžnosti še niso storili. Mogoče ima katera od skupin še nekaj izvodov od posameznikov neplačanih — jim zaradi tega svetujemo, naj skupina sama založi in centrali nakaže cel znesek, da se nam tako prihrani nepotrebno delo. Blagajnik JSZ.

Novoletna misel

Po lepih božičnih praznikih se z naglim korakom približujemo slovesu starega leta. Le dober teden nas loči. Kakor da bi bili namenoma božični prazniki po svoji globoki pomembnosti za človeštvo nekak duhovni uvod ob vstopu v novo leto. In res. Če bi človeka enega kot drugega spremljali svetoonočni vtisi skozi vse leto, da bi v svojem vsakdanjem življenju tudi delal tako kot čuti v skrivnostni sveti noči, prav gotovo bi bilo življenje na svetu lepo.

Toda življenje samo gre svojo pot, čeprav se za hipec človek morda ustavi ob lepih krščanskih praznikih. Kajti kakor hitro se drugi dan koleša zopet zavrti in zapoje svojo monotono pesem, je človek zopet tisti, kakor je bil prej. Kupčija, denar, dobiček, nagrada, lepo brezskrbno življenje, uživanja do konca...

To je kratka oznaka današnjega človeka. In čas, ki ga sedaj preživljamo, ni prav za prav nič drugega kot cilj, kamor je človeka pripeljala njegova sli po neomejenem uživanju zemeljskih dobrin. Saj račun, ki se sedaj z vso krutostjo zaključuje, niso samo od danes, niti ne od lanskega leta, z vso gotovostjo trdimo, da vsi ti računi datirajo še daleč pred svetovno vojno leta 1914. Ker leto 1918. ni likvidiralo zadnjega računa, se je vsa bolezen v človeštvu po svojih bacilih razvijala dalje, dokler ni prišlo ponovno do obračunavanja. Ni važno, kakšen je bil zunanji zaključni učinek zadnje svetovne vojne, važno je notranje duhovno vprašanje. In vse kaže, da zadnje štiriletno krvoprelitje ni še rodilo novega človeka, ki bi bil sposoben in vreden trajnega miru in blagostanja.

Z mesecem septembrom smo znova stopili v dobo krvavega obračuna. Štiri mesece že traja to strašno novo gorje za človeštvo. In danes, tik ob vstopu v novo leto, je oзраče še veliko bolj zatemnjeno kot je bilo pred štirimi meseci. Ne le, da nihče ne ve povedati, kako dolgo bo trajala nova svetovna vojna, niti ne vemo, kakšen bo njen razvoj tekom enega meseca, kaj še morda v spomladanskih dneh, ko ves svet pričakuje njen najširši razmah.

To je dovolj zgovoren dokaz današnje silne duhovne zmedenosti v človeštvu. Narodi se ne razumejo več med seboj. Ne le zato, ker morda vsak narod govori svoj lastni materni jezik, saj se ljudje enega naroda ne razumejo. Slovenci govorimo vsi slovenski jezik, toda pogledjmo si iz oči v oči, pa bomo videli, koliko je med nami, ki nas je vseh skupaj en dober milijon, skupnosti, koliko je medsebojnega razumevanja, spoštovanja in toliko potrebne ljubezni.

Kdo naj poravnava te velike spore v današnji človeški družbi? Kdo naj pomiri ljudi med seboj, kdo posameznemu narodu in kdo narode? Vsi ljudje smo potrebni miru, smo potrebni notranjega, duhovnega. Da je zunanji le

navidezni mir le polovičen, nam dovolj zgovorno dokazuje leto 1918.

Kratek odgovor je na to vprašanje: V človeštvu manjka danes pravega, življenja in dejavnega krščanskega duha. Tistega duha in tiste blagovesti, ki so jo oznanjali svetoonočni angeli: Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje! Mir tistim ljudem, ki so dobro hočejo vsem in vsakomur, ki so si bratje med seboj in sinovi enega Očeta. Mir tistim ljudem, ki ne poznajo krivice in sovraštva, ampak samo pravico in ljubezen. Ko bo v človeštvu zmagala ta blagovest, bo nastopila zanj doba res trajnega miru. Takrat ne bo razrednena boja, ne socialnega sovraštva, ne nacionalnih imperialističnih stremiljenj, takrat ne bo umiral človek za blagodat svojega sočloveka, niti narod na korist močnejšega naroda.

Kje smo danes še od te dobe? Daleč in daleč še vedno homo, dokler bodo te besede človeku nesmisel in utopija. Toda, trpljenje in žrtve bodočih dni bodo človeštvu vedno bolj odpirale spoznanje in ga duhovno pri-

Srečno novo leto

Kakor po navadi, bo tudi v novem letu imelo delavstvo z delodajalci razne borbe in pogajanja. Ko pri takih pogajanjih utemeljujejo zastopniki delavstva zahteve po zvišanju plač, se upravičeno opirajo na razne razloge: revščino, družine s številnimi otroki, dragino, slaba stanovanja, nezadostno prehrano, bolezni itd. Marsikatero podjetje te resnične predloge vsaj deloma upošteva. Večina pa jih menda je, ki nočejo ničesar slišati o tem. Navadno pobijajo vse te trditve s tem — žalibog deloma tudi resničnim — dokazom: »Pojdimo ob nedeljah in praznikih, kakor tudi ob dnevih izplačila in pogledjmo po naših številnih gostilnah. Kdo so tisti, ki tam največ razgrajajo, plešejo, kolnejo, se pretepajo itd.? Delavci! Če bi ne imeli denarja, če bi živeli doma v pomanjkanju in revščini, bi za take neumnosti ne ostajalo denarja.«

Nehote mora skoraj človek na ta očitek umolkniti, kajti velika težava je podjetju dokazovati, da to ni res. Če hočemo res biti povsod pravični, moramo — kakor že rečeno — deloma tudi temu potrditi. Toda samo deloma. Da so to le nekateri, da niso vsi taki, to resnico je pri vseh razgovorih težko dokazovati.

Saj človek vsakemu delavcu — bolj kakor kateremu drugemu stanu — iz srca privoščiči, da ga po celotredenskem napornem delu izpije v nedeljo par kozarcev za potrebo, če mu domače razmere in življenjske okoliščine to dopuščajo. Koliko pa je tudi med delovnimi stanovi takih, katerim čezmerno pitje zelo, neverjetno zelo poveča letne izdatke, po drugi strani se pa pogrezajo v »puščje? Za koliko pre-

bliževale tej večnostni resnici, kajti ključ ponovnega miru in blagostanja je edinole v Bogu, ki je ustvaril vse ljudi za tuzemsko in onostransko srečo z enakimi pravicami in dolžnostmi.

Ko si ob vstopu v novo leto želimo, da bi bilo novo leto srečno in zadovoljno za vsakogar, moramo vedeti, da je ta sreča in zadovoljnost v pretežni meri odvisna od človeka samega. Vedeti moramo, če bomo vsi taki, in tudi tako delali, da bo življenje naše na znotraj in zunaj lepo, bo dal naši dobri volji svoj blagoslov tudi Vsemogočni. Le tako homo ustvarjati nove čase in vsak posamezen človek bo doprinesel svoj del lepši bodočnosti našega delovnega slovenskega človeka in tudi svoj delež h končni poravnavi težkih računov današnjih dni. Z.S.

Srečno in blagoslovljeno Novo leto želi vsem članom in odbornikom strokovnih skupin kovinarjev JSZ

odbor

Strok. zveze kovinarjev.

potrebnih stvari bi ta težko zasluženi in proč vrženi denar koristil v družini!

Sledimo torej tudi delavci času in razmeram v tem oziru. Kupimo si vsak za par dinarjev primeren zapisnik. Pričnimo z novim letom beležiti vsak tudi najmanjši izdatek zase in družino. Vsak mesec pa posebej sešteti in ugotoviti, koliko izdatkov je za prehrano, koliko za obleko, obutev, koliko za tobak, koliko za kurjavo in razsvetljavo, koliko za pijačo, za šolo, stanovanje in razno. Če bo ta zapisnik voden vestno in točno, bo končna statistika teh naših izdatkov ob koncu leta zelo zanimiva, poučna, razvidna in večkrat tudi potrebna za marsikateri dokaz, in slednjič bi bila nekaterim tudi kot recept, ki ga bo varoval v bodoče čezmernega pitja.

Glavni namen tega članka pa je želja, da bi se med našim delavstvom in v novem letu čezmerno pitje omejilo. Pijančevanje kviri in ovira vsak napredek in uspeh celokupnega delavstva. Če bi se ob novem letu ves ta zgubljeni čas in zapravljeni denar porabil za prepotrebno izobrazbo, lastno in naše mladine, tedaj bi lahko z vso gotovostjo pričakovali, kar vsem skupaj želimo. Srečno in veselo novo leto.

Delavec.

Odbornikom in članstvu strokovnih skupin rudarjev JSZ želi srečno in uspehov polno Novo leto 1940

odbor

Strok. zveze rudarjev JSZ

V novo leto

Vsako do se povprašuje ob začetku novega leta, kaj vse mu zakriva to leto. Tudi služkinja si stavlja to vprašanje.

Zaveda se, da jo čaka največ garanja in marsikatera druga neprijetnost. Zavedna služkinja pa tudi ve, da si mora v bodočem letu svojo usodo tudi sama ustvarjati in se za svoj poklic vedno bolj izpopolnjevati. Toda s kakšnimi sredstvi?

Tako izoblikovanje samega sebe je možno edino v lastni strokovni organizaciji, t. j. v Poselski zvezi.

Poselska zveza je bila v preteklem letu neustrašeno na strani svojih članic, se borila za njihove pravice in skrbela za njihovo strokovno in duševno izobrazbo. S tem cianom gre tudi v novo leto. Njen uspeh bo pa še večji, čimbolj bo služkinje prevzela zavest, da morajo biti organizirane in da je njihovo mesto le v »Poselski zvezi«.

Ko pošilja »Poselska zveza« vsem svojim članicam novoletna voščila, želi, da bi bile v novem letu čimbolj srečne, jim polaga tudi na srce, da se tudi v novem letu zvesto drže svoje organizacije; da izpolnjujejo točno napram njej svoje obveznosti; da z njo vztrajno sodelujejo, zlasti pa, da postanejo prave apostolice in da pridobe čim več novih članic.

Poselska zveza.

Količevo

Zahvala. Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem se najpristicneje zahvaljujem, ker so tolažili v boleznih mojega brata Antona Juvana, delavca v tovarni slaninikov in klobukov »Univerzale« v Domžalah. Prav iskrena zahvala tudi vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti v tako veličastnem sprevidu. Zahvaljujem se njegovim tovarišem in tovarišicam za prekrasni venec. Prav tako tovarni »Univerzale« in še vsem, ki ste prinesli cvetja. Posebna zahvala gre dobskemu organistu gosp. Grošlju, ki je vodil del. pevski zbor, za v srce segajoče žalostinke. Vsem delavcem in delavkam tovarne »Univerzale« in Bonačeve tovarne ter nadalje vsem, ki ste pohiteli od blizu in daleč na zadnje pot pokojnega brata, prisrčna hvala. — Franciška Juvan.

Dobro in poceni kupite vse vrste specerijskega in manufakturnega blaga pri

RUDOLF KOLARIČ
na Brezovici in Dragomerju
želi srečno novo leto!

Pogledi

(Nadaljevanje in konec.)

Stalin pa, ki je uničil rusko revolucijo, računa s poljsko, nemško in ne vemo kakšno revolucijo še, ki naj bo sredstvo za rusko zmago. Poleg beloruske in ukrajinske bo ob primeren času oklical tudi nacionalno poljsko sovjetsko republiko. Kdaj in kako, to bomo videli. To ozemlje bo morda postalo magnet, »rdeči Piemont« za ostale poljske predele. Ideja obnove Poljske dobi drugačno podobo. Lahko se zgodi, da Anglija in Francija ne bosta več našli tiste meščansko-fašistično navdahnjene Velike Poljske, ki bi jo hoteli obnoviti.

Toda ne bo ostalo pri »Sovjetski Poljski«. Ruska armada ima poleg panslavističnih še »svetovno revolucijske« cilje. Prav lahko se zgodi Chamberlainu, da se bo nekega jutra zbudil in z grozo opazil, kako je britansko svetovno cesarstvo, glavnega nosilca kapitalizma, napadel »svetovni boljševizem«. Ta boljševizem ne bo imel več nobene poteze Leninove revolucije, niti več njenega romantičnega nerada, zato pa bo imel vsa znamenja staroruskega in novopruskega militarizma. Chamberlain je verjetno že pozabil, kar sta s Hitlerjem govorila v Monakovem: da boljševizem ne sme zmagati.

Kdor opazuje dosedanje ruske korake, vidi, da bo Hitlerja za Chamberlaina odstranil Stalin. Tudi pot je precej jasna. Država, ki je gospodar-

ska na milost in nemilost izročena močnejši državi, mora prej ali slej sprejeti tudi vse pogoje, ki jih ta postavlja.

Kaj pa, če bodo nemški generali spoznali, da je nemško delavstvo pripravljeno korakati proti zapadnemu kapitalizmu samo pod neko drugo zastavo. Če treba uvesti to zastavo, ali bodo Rusi še pošiljali svojo pomoč?

Postavimo lahko še celo vrsto vprašanj. Kaj bo storila buržoazija, kaj fevdalni krogi, kaj monarhisti, kaj katoličani? In končno: kaj bo z ostanki proletarskih strank, ki sicer niso več organizirani, pa vendar še živijo v svojem nekdanjem upanju in katerim je komunizem grozota toliko bolj, kolikor bo'j napoleonski je v Rusiji in kolikor bolj postaja podoben nacizmu. Ali je treba z vsem tem še računati?

Gotovo je to postavka — v računih Anglije in Francije. »Uničenje hitlerizma«, ki sta ga napisala na svojo zastavo Chamberlain in Daladier, bi bilo negativen cilj, če ne bi stalo v ozadju upanje na obnove republikanske ali ustavno-monarhistične Nemčije. Angleži danes gotovo že čutijo, da morajo tekmoovati z Rusi, kdo bo na novo oblikoval Nemčijo. Anglija bi morala vzpostaviti meščansko nemško državo, ki bi zapirala na celine pot svetovnemu komunizmu. Rusi pa morajo vzpostaviti komunistično nemško silo v Evropi, če hočejo neovirano zrevolucionirati Azijo. Perspektiva je torej zelo velika.

Odkar stojijo Rusi na Karpatih, je

dobil stari Mussolinijev »Pakt štirih« znova veljavo. To je glavna kapitalistična ideja, ki je bistvena za ohranitev kapitalizma. Dozdaj je izpodletela le zaradi notranjih nasprotij v kapitalističnih državah, ker sta stali dvema »posedujočima« dve »neposedujoči« nasproti in tako je še danes. Vsebinske rimske politike groženj pa je bila, izsiliti od posedujočih koncesije in potem ustvariti zvezo evropskih velesil proti Rusiji. Da je bilo tako malo uspeha, je poleg angleško-francoskega nerazumevanja kriva tudi nemška samovoljnost. Hitler je onemogočil zamisel, ko je vzel Češko in razrušil poljski branik proti Rusiji. Ali je še mogoče, rešiti ta pakt? Potem bi se morala obnovljena meščansko-monarhistična Nemčija kot nekaka podružnica ali tovarišica Anglije udeležiti obrambe proti napadajoči Rusiji, za kar bi dobila kolonije. Take Nemčije pa ne bo, dokler zaveznika ne zmagata v vojni. Tudi Hitlerjevi prijatelji v Angliji in Franciji še niso obupali. Njihovo stremljenje gre za tem, naj se Hitler sam pobota s kapitalističnim zapadom in pridobi v zvezi štirih očiščeno premoč, da bo lahko kot vodja Evrope začel boj proti Rusiji. Chamberlainove in Daladierjeve izjave pa kažejo, da na Hitlerja kot morebitnega zaveznika ne mislita več. Izbira je zdaj po sili razmer le: ali meščanska Nemčija na strani Anglije, ali državno-kapitalistična Nemčija na strani psevdo-socialistične, sta'insko-napoleonske Rusije. Ta izbira ni prišla po Cham-

berlainovi volji, kajti popustljivejšega Hitlerja bi bil on sprejel.

V nevtralnih državah nastaja največja težava za socialiste, ki bodo morda morali nekega dne z orožjem v roki braniti ostanke kapitalizma proti »prvi socialistični državi sveta«. Ali naj simpatizirajo s socializmom, čeprav se bliža v obliki polazijatskega despotizma? Ali naj upajo, da se bo po zmagi spremenil in privzel demokratične oblike, izgubljeno svobodo poedinca? Vsem, ki vidijo napredek v tem, da se stari kapitalizem umakne državnemu kapitalizmu v službi imperialistične armade (čeprav se ta sistem danes imenuje »socializem«), je treba priklicati v spomin tole: So stvari, ki jih lahko izgubimo za stoletja ali celo za vselej. K tem stvarim spadajo demokratične pridobitve, čeprav so videti formalne in brez gospodarske vsebine. Svoboda osebnosti, državljanske pravice, kulturne svobode, svobodna znanost in raziskovanje, strpnost do osebnega prepričanja, pravico verovanja (versko ali politično) — če to zapravimo, se ne bo vrnilo samo od sebe. Vsaka despotija postane sama sebi namen in zlorablja za to ideologije. Kolikor večja bo svetovna despotija, toliko težji in daljši bo boj za svobodo.

Tovariš — tovarišica! Izobrazuj se! Le izobražen delavec bo mogel uspešno uveljavljati pravice proletariata napram kapitalistični družbi.

Do naših krajev

Laško

Laško je sedež dekanije, glavarstva, sodišča, davkarije. Tudi dve občini imata tu svoje sedeže in sicer Laško in Sv. Krištof. Pred priključitvijo občine Marijagradec k laški občini je bil tudi še sedež tretje občine. Na ozemlju občine Laško sta dve tekstilni tovarni, gostilničarska pivovarna in termalna kopališče, ki je last OUZD v Ljubljani. V občini Sv. Krištof pa je rudnik Huda jama ter termalna kopališče Rimске toplice, last Nemca Uliča. V kraju Rečica je bila dograjena in spomladi blagoslovljena moderna cerkev, tam blizu je bila nadzidana šola, tako da je dobila nov trakt z dvema učnima sobama in ima šola sedaj tri razrede z do 150 učenci. Vas Tremerje je pred enim mesecem dobila elektriko s priključkom na celjski vod. Na drugem koncu občine pa je sedaj dograjen nov transformator, ki pa dobi elektriko od glavnega falskega voda. Razsvetljene bodo tri vasi v občini Hrastnik-Dol in štiri v občini Sv. Krištof, kakor tudi župna cerkev pri Sv. Jederti. Lani naj bi se gradila v Laškem šamotna tovarna. Odločilni gospodje pa so to odklonili, češ da jim tovarna preveč pokvari zrak. Ta naj bi stala na desnem bregu Savinje. Sedaj pa nekdo namerava urediti tovarno ali večjo delavnico na levem bregu. Mogoče bo ta imel več sreče. V Laškem so nastavili občinskega uslužbenca. Trije od vodilnih gospodarstev so za sveto imeli obljubljeni to mesto. Zgodilo se je pa gospodom kot fantu, ki je trem obljubljal zakon. Samo eno je vzel, na ostalih dveh pa je našel hude napake. Tudi ti kandidati, ki niso bili sprejeti, imajo menda napake. Nekaj Laščan je rekel, da je eden premajhen, drugi pa ima preveč otrok. Pri teh je pa huda zamera. Obljubljati ljudem to, kar jim dati ne moreš ali ne misliš, menda ni čednost.

Solčava

Delo v naši skupini smo poživil. Začetno navdušenje za organizacijo je pozneje popustilo, in sicer zaradi tega, ker nismo imeli pravega vodstva. Sedaj je prevzel vodstvo skupine predsednik tov. Gregor Krumpčnik, ki je kot vztrajni organizator porok, da bo naša skupina zrasla in zbrala v JSZ ne samo delavce iz Solčave, ampak tudi iz Luč. S tem bodo delavci vseh krajev gornje Savinjske doline zbrani v JSZ. Ostali odborniki so: podpredsednik Jurij Selišnik, tajnik Prodnik Kristan, blagajnik Franc Komar in Vinko Praprotnik, gospodar Knez Anton, odbornik Rihar Albin. V nadzornem odboru so: Ožep Janez, Štebe Peter in Miha Plesnik.

JSZ je predložila zahtevo za povišek plač v podjetjih Ikovice in Klemenšek v Solčavi. Zastopnik JSZ tov. Grošelj je v ta namen dne 17. decembra imel z navedenim podjetnikom pogajanja. Pri pogajanjih z g. Ikovcem je bil dosežen lep uspeh. Zvišajo se plače delavcem na šitnem delu od 35 na 42 dinarjev in to za zimse mesece. Plače letnim akordantom se zvišajo od 35 na 45 din na dan. Dalje se bo odšle izvajala tudi socialna zakonodaja, bolniški teden in drugo, kolikor se že doslej ni izvajalo. Slabši je bil uspeh pri Klemenšku. Navedeno podjetje je pristalo za december na povišek urnih plač od 20 do 40 par. Novo povišanje bo v januarju. Saj tako je obljubil g. podjetnik.

Ljubno

Skupina lesnega oziroma žagarskega delavstva bo imela svoj redni občni zbor 6. januarja ob 2 popoldne v gostilni Mecenovič v Radmirju. Ker je občni zbor važen za vse naše člane, prosimo, da se ga vsak udeleži. Na občni zbor pride tudi zastopnik centrale. Na občnem zboru bomo izvolili novi odbor. Novi odborniki naj si vzamejo za zgled ostale organizacije JSZ, da bodo tudi v najhujši borbi vztrajali kot moške na mestu in delali za dobrobit našega članstva in organizacije. Prvi, to je današnji odbor je pridobil zelo mnogo vsem žagarjem v gornji Savinjski dolini, posebno pa še onim, ki se stojijo izven organizacije. Zato je treba pridobiti za našo JSZ tudi te. Prosimo vse člane, ki bodo izvoljeni za katero koli funkcijo, naj jo vsak sprejme z veseljem. Kajti prav vsak se mora privaditi strokovnemu delu tudi kot voditelj odnosno funkcionar.

Nazarje

Obveščamo vse delavstvo, da se bo vršil članski sestanek naše skupine v nedeljo 31. decembra v delavski sobi, obrat 1., ob 10 popoldne. Ker se bo na sestanku obravnavalo vprašanje delovnega časa, je dolžnost vsakega delavca in delavke, da se tega sestanka prav gotovo udeleži. Preden boš glasoval, dobro premisli, kaj je koristno za delavstvo in za tebe. Nato šele se odloči in oddaj glas. Na sestanku bo imel vsak priložnost, da pristopi v organizacijo. Zavedajmo se, da je le po organizaciji mogoč uspeh. Zaradi tega ne premišljajte, ampak korajžno stopite v armado že organiziranih borcev. Ker je leto 1939. že v zatonu preteklosti, prosita tajnik in blagajnik, da oddajo vsi člani in članice svoje legitimacije, da se nalepijo znamke za že plačano članarino.

Kranj

Vse strokovne skupine JSZ v Kranju žele svojemu članstvu, prijateljem in inserentom prav srečno in blagoslovljeno novo leto, obenem pa priporočamo članstvu, naj kupuje pri tržkah, ki oglašajo v našem glasilu.

Vir

V nedeljo 31. decembra ob 8. uri se bo vršil sestanek naše skupine pri Marinceljni v Dobu. Ker je sestanek zelo važen zaradi nastale situacije v tovarni, naj nikogar ne manjka. Obenem opozarjamo, da zaostanke na članarini poravnate do konca tega leta.

KDM Sostro

Čeprav je delo temelj vsega bogastva in gospodarstva, ima kljub temu zelo nizko vrednost. Delo delavca danes ni vredno niti toliko, da bi preživljalo njega in družino, dočim raznim kapitalistom ali samo njihovim lastnikom in solastnikom donaja velike dobičke. Že to kaže gnilobo družabnega nereda, ki nujno kliče po preureditvi. Ker pa pravico, ki je nam prvenstvena — ne miloščina — ne moremo takoj doseči zaradi ustroja družabnega reda, se moramo začasno tudi zatekati k miloščini, kajti lačni brezposelni brezdomci in njihove družine ne morejo čestokrat niti dneva čakati.

Zato je KDM po svoji moči izvedla 17. XII. božičnico v dvorani g. Habiča z ljubkim sporedom in obdarovanjem najpotrebnejših. Tov. Trtnik je uvodoma razložil zakaj smo dolžni na tem polju z vso aktivnostjo delovati. Z lepim govorom je tov. Zupančič orisal bedo in trpljenje nekaterih in delo te akcije. Mali Klemenc je opozoril na nekaj sodobnih hib, v tem, ker bežijo ljudje od Kristusa, posebno mladina, ki jo ima Jezus tako rad. Ljubki Jezušček (Šubljeva C.) je povedal zakaj pride najrajši med trpeče, da z njimi trpi in jih tolaži. Obdaroval je 34 revnih otrok z obutvijo, blagom za obleke, perilom in z zvezki. Nekaj ubožnih družin je dobilo v trgovini razno blago za prehrano.

Ni bilo veliko, če bi vsaj nekateri bolj stojeli, razumeli in čutili trpljenje trpečih, bi bilo tudi tu marsikaj drugače. Vsem darovalcem pa naj božje dete poplača.

Tudi ostali program je bil zelo lep; deklamacije, posebno lepo božično petje, pri katerem je sodelovalo vse občinstvo, ki ga je vodil tov. Jančar. Udeležba je bila zelo lepa.

Ker je v današnjem težkem času potreba vedrega duha in dobre volje z zdravo, pošteno in ceneno družabno zabavo, zato priredi KDM »Silvestrovanje« 31. t. m. z zelo zabavnim in pestrim sporedom. Začetek bo ob 17 zvečer v dvorani gostilničarja Habiča v Sadinji vasi. Vsi vljudno vabljeno!

JOSIP ŠUŠTARŠIČ

mehanična delavnica

Ljubljana-Vič, Tržaška cesta št. 92

Jemljem v shrambo kolesa, motorje in strokovno popravilam, emajliram, kromam po najnižjih cenah. Lastna izdelava trikolice od 1800 din naprej.

Kupujte pri tistih, ki oglašujejo v našem listu!

Kolikor veš, toliko veljaš!

Da živi delovni človek v slabih razmerah, da je izkoriščan, neupošteván, da je v veliki meri nezaveden, se ima zahvaliti predvsem svoji nizki kulturni stopnji, svoji nevednosti, odnosno neumnosti, kakor to pravimo z vsakdanjo besedo. Ne mislimo pri tem na šolsko izobrazbo, na študiranje v gimnazijah in podobno, dasi ima delovni človek do tega iste pravice kakor bogataš, pa tega zaradi denarnih prilik ne more uresničiti, ne, mislimo predvsem na ono življenjsko izobrazbo po kateri dobiva človek nek življenjski smisel, delovni človek pa predvsem temeljit vpogled v svoj stan, v razmere v katerih živi, da more tako končno povedati, kako je z njim in v kakšnih odnosih je do družbe in svojega bližnjega okolja. In prav, ker delavstvu tega v veliki meri primanjkuje, prav zato je na vsej črti zaostalo, prav zato je tudi v veliki meri izrinjeno od javnega udeleževanja in mest, katera mu pripadajo. Res je sicer, da so številni med njimi, ki se tega prav dobro zavedajo, toda kaj hočejo, ko pa je še vedno večina, ki svojega položaja niti ne pozna in tako v javnosti svojih težav in zahtev ne uveljavlja, zaradi česar ostanejo tudi tisti poedinci sami, kljub temu, da so na pravi poti.

Da povemo še z drugimi besedami. Danes je med delavstvom polno godrnjanja, udrihajo po gostilnah, udrihajo čez razmere in slabe čase na cesti, v tovarni in doma. Ne vem, če so bil kdaj časi, ko so take »junake« uvrstili med preudarne in zrele ljudi? Mislim, da še nikoli, najmanj pa še danes. Vse tisto godrnjanje, ki se je začelo in nehalo z udrihanjem ter razbijanjem po mizi in krepkim primodušanjem, vse to je silno klavrno spričevalo za delavca na eni strani, na drugi pa mu vse to tudi še ni nič koristilo, samo osmešilo se je kvečjemu! In takih je danes še mnogo, pristopi k njim pa jim govori, recimo o mezdnem gibanju, o pomenu urejenih razmer med delavstvom in delodajalcem, o najpomembnejših točkah socialne zakonodaje, vprašaj ga kaj je Delavska zbornica, kaj se pravi biti organiziran — ne bo ti mogel pametno odgovoriti! Značilni so odgovori vseh teh: Kaj mi vse to pomaga, vse skupaj je »en« hudič... Tako ščitijo svoj puhlost, to je vsa izobrazba! In kaj naj vedo o svetovnih nazorih, o meščanski in delavski politiki, kako naj bo ta del človeštva zastopan v javnih in državnih ustanovah?! Če namreč vsega tega ni, potem tudi ne more pričakovati, da bi se dotični pogotevali za svoje pravice, če so jim ogrožene, kako neki, ko pa jih niti ne pozna!

Kolikor znaš, toliko veljaš... Pri nas je oboje še malenkostno, kljub temu, da imamo že dosti razveseljivih dokazov o kulturni višini in življenjskem razumevanju posameznikov, katerim se ima delavstvo kot celota tudi

zahvaliti, da mu ne gre še slabše kakor bi mu lahko šlo, in to upravičeno samo zaradi svoje malomarnosti do izobrazbe, do širjenja svojega umskega obzorja, kar mu more biti samo v prid.

In vsi ti morajo svoje poslanstvo med zanikernimi nadaljevati. Uspeh bo prav gotov. Sredstev nam namreč za vse to ne manjka. Prvi pripomoček pri vsem tem je tisk. Pomembnost našega delavskega glasila smo na tem mestu že nešteto poudarili, danes bi spregovorili nekaj besed še o mesečnih revijah.

Zaveden in s tem že razumnejši delavec ve, da mu je potrebno za širjenje njegovega znanja vedno znova in znova zajemati iz bogastva današnjega tiska. On tudi ve, da zanj ni najpotrebnejše, da bere prazne članke in meščansko razpravljanje o različnih, njemu odmaknjenih zadevah. Delavec ve, odnosno bi moral vedeti, da je zanj pred vsem važno njegovo življenje in vse kar je z njim v tesni zvezi. Vse to bi delavec moral brati, o vsem tem bi delavec moral vedeti, znati, zavzeti svoje stališče in postaviti izhode, ki so zanj važni in življenjskega pomena.

Naše revije so z delavskega stališča posebno v današnjem času postale resnično bolj življenjske. Sicer se je ves ta preobrat hudo poznal v kulturnem gibanju med Slovenci, toda bil je potreben in nujen. Na drugi strani pa smo tudi opazili, da je ta kulturna stran med Slovenci šla za delavstvom, ki je že prej prelomilo zveze z onimi, ki z njim niso imeli čistih pogledov.

S tem so za nas postale tudi revije nekaj nujnejšega. Ne da bi razpravljali o vseh revijah, moremo takoj reči, da nam je po ideji in smeri najbližje »Dejanec«, ki hodi nekako isto pot, kakršno je že hodila in še hodi naša krščanska socialistična organizacija. Vemo sicer, da tudi ta revija, ker je namreč vseslovenska in za razne stanove, ne more popolnoma zadovoljiti, vendar je vsebinsko pretežno življenjsko važna za delovnega človeka, ki more iz nje dobiti bogate ugotovitve, ki mu uspešno služijo kot posamezniku ali celoti. Že samo s tega vidika bi bilo nujno in nad vse priporočljivo, da bi lep del našega članstva imel to revijo naročeno, uredništvo pa naj se čimbolj trudi, da tudi delavstvu z vsebino kolikor je mogoče ustreže.

Kolikor veš, toliko veljaš! Razumljivo je, da so tudi knjige za nas velikega pomena — pred vsem pa seveda tudi denar... Vemo, da je težko z njim, da imamo komaj za kruh, toda delavska zavednost bo našla izhod tudi pri tem. Zavedajmo se, da s tem nekaj žrtvujemo, kjer pa so žrtve, tam pa je tudi gotov uspeh!

Z izobrazbo in božjo pomočjo v novo leto!

Pogajanja za podaljšanje kolektivne pogodbe stavbincev

Svobodne delavske strokovne organizacije so glede na odklonilen odgovor stavbnih podjetnikov, da odklanjajo podaljšanje kolektivne pogodbe za leto 1940., predložile Inspekciji dela predlog, da na podlagi člena 19., točke 2. skliče tozadevno razpravo. Ta razprava se je vršila v petek, dne 15. decembra v sejni dvorani Delavske zbornice. Razpravo je vodil g. inspektor Gorjanc. Razpravo so se udeležili zastopniki delodajalcev kakor tudi delojemalcev.

Delavska delegacija je ugotovila, da je bil v sredini oktobra stavljen delodajalcem predlog za podaljšanje kolektivne pogodbe in predložene tudi nekatere korekture. Delodajalci strokovnim organizacijam niso dali odgovora, pač pa so poslali kr. banski upravi spomenico, v kateri so izjavili, da odklanjajo podaljšanje kolektivne pogodbe gradbenega delavstva za leto 1940. vse do tedaj, dokler ne bo: 1. kolektivna pogodba veljavna, odnosno obvezna, tudi za vse samoupravne oblasti, ustanove, privatnike itd., ki izvajajo gradbeno dela v lastni režiji.

2. Dokler ne izide in ne bo uveljavljen zakon o pobijanju šušmarstva.

3. Dokler se ne izpremene določila § 47. o. z., ki dovoljuje dela v lastni režiji pod nadzorstvom, ki se pa ne izvaja, marveč izvršujejo taka dela šušmarji pod kritjem nekaterih brezvestnih imetnikov obrti.

Prepis te vloge so prejele tudi strokovne organizacije. Na istem stališču je stala delodajalska delegacija tudi o priliki razprave 15. decembra. Zastopniki delavstva so ugotavljali, da bo ta položaj zelo kvarno vplival na delavstvo in da bi bila velika škoda, če bi se kolektivna pogodba ne podaljšala. Delodajalci so izjavili, da pogodbe v takem obsegu v nobenem primeru ne bodo več sklepali, ako bodo že sklepali novo, ta ne bo tako obširna in bo vsebovala samo mezno

MALI OGLASI

POSAMEZNA BESEDA 50 PAR

Ako ste delavci resnično zavedni, potem vlagajte svoje prihranke v PRVO DELAVSKO HRANILNICO IN POSOJILNICO V LJUBLJANI.

Tudi delavske organizacije imajo svoj denar pri nas.

Toplo se priporoča knjigovoznica KRAŠOVEC RUDOLF, Ljubljana, študentska ulica 7. Sprejema vsa knjigoveška, kartonažna in galanterijska ter ostala v to stroko spadajoča dela od preproste do najfinije izdelave, po zmernih cenah.

tarifo. Vse, kar je že po zakonu itak določeno, pa naj izpade, ker ustvarja samo zmedo in sodišče določb kolektivne pogodbe n. pr. § 219. ne upošteva. Delavska delegacija je dalje stavila tudi predlog za zvišanje plač, ki naj bi se zvišale od 1. decembra dalje za 20% na sedanje mezde. Delodajalci so izjavili, da razumejo delavski položaj in da je v resnici potreba po zvišanju mezd, vendar jih za dela, ki so jih prevzeli na licitacijah, ne morejo zvišati, pač pa so pripravljeni

zvišati za nova dela in morda bi mogli zvišati še za privatna dela, v kolikor bi mogli povišati že sklenjene pogodbe.

Debata se je v glavnem sukala okrog vprašanja, kako doseči zvišanje pri že sklenjenih pogodbah za javna dela, ki pridejo največ pri tem v poštev.

Rezultat razprave je bil ta, da se je določila komisija, ki naj izdela vse potrebne predloge, kakor tudi, da izvrši tako na banovini kakor pri ministrstvih v Belgradu potrebne intervencije, da se ta vprašanja čimprej uredi. V to delegacijo so imenovali enega člana delodajalci, enega pa delojemalci. K sodelovanju pa sta se pritegnili tudi Zbornica za TOI in Delavska zbornica. Delodajalci so dali še izjavo, da bodo predloge delojemalske skupine proučili in dali odgovor, v kolikor bodo mogli zvišati mezde stavbnemu delavstvu.

Gotovo je, da bo stavbinsko delavstvo še nadalje vztrajalo, da se zvišajo mezde primerno draginji, še bolj pa na tem, da se tudi za leto 1940. sklene nova kolektivna pogodba. V tem namreč vidi delavstvo poročstvo, da se bo moglo delo mirno razvijati, ker bi sicer lahko prišlo do kakih neprijetnih motenj, kar gotovo ni v dobrobit ene kakor druge strani.

Delavska PRAVICA
GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Ishaja vsak četrtek popoldne, v primeru praznika dan prej. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22-I. — Oglasi, reklamacije in naročila na upravo, Miklošičeva 22-I. Oglasi po ceniku. — Telefon številka 4848. Številka pošt. čekovnega računa 14.988.

Posamezna številka 1 din. Naročnina: za 1 mesec 4 din, za četrt leta 10 din, za pol leta 20 din, za vse leto 40 din. Zamejstvo mesečno 7 din, letno 70 din.

Urejuje in odgovarja Rosmar Joško v Ljubljani. Izdaja za konzorcij »Delavske pravice«. Srečno Jamer. Ljubljana. Tiska Zadruga tiskarna r. s. o. s. v Ljubljani, Tyrševa s. 17 (Maks Bleson)

LIEPO IN POCENI

tiska časopise, knjige, revije, letake in drugo

*** ZADRUŽNA TISKARNA**

LJUBLJANA, TYRŠEVA CESTA 17, TELEFON ŠT. 30-67

Mehanična delavnica s kolesi

J. DOLINAR

BREZOVICA 105 pri Ljubljani

Sprejema kolesa po najnižji ceni v shrambo. — Emajliranje, pokrovanje in splošna popravila.

Srečno in veselo novo leto Vam želi

JAMNIK

trgovina in gostilna

VRHOVCI št. 6

Veselo in srečno novo leto Vam želijo:

Ivan Bitenc, Kranj

dvokolesa, motorji, šivalni stroji ter deli

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim gostom kavarna in restavracija

„Union“, Kranj

JANKO RANT

špecerijska trgovina nadrobno in debelo

KRANJ, tel. 65, brzojav RANT

Hotel „Stara pošta“ Kavarna

želi vsem delavcem in delavkam srečno in blagoslova polno novo leto. Se priporočata

Fran in Francka Lieber

Kranj

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim gostom gostilna

Lukež Franc, Kranj

MARTA POLLAK

gostilna

PLANINA, Huje 44

Priporoča se cenjenim gostom še za nadaljnji obisk.

Srečno novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem ter se jim še nadalje toplo priporoča

Jože Vidmar

manufakturna in modna trgovina

Centrala KRANJ — podružnica TRŽIČ

Moda, manufaktura, galanterija, salonska konfekcija

SATLER LESJAK

JESENICE

Gospodsvetska cesta 13

FRANC PETERNEL

krojaštvo in zaloga oblek

LASKO

PINTAR ROZIKA

modistinja

JESENICE

Srečno in blagoslovljeno novo leto želi vsem svojim odjemalcem

FUJAN FRANC

pečarstvo

POLJE, VODICE, zaloga Kranj
Priporoča se za nadaljnja naročila.

Srečno in veselo novo leto želi vsem delavcem in delavkam ter se priporoča še v nadalje

PAVEL KONCILJA

gostilna »Pri Peterčku«

LEKARNA

MR. M. RAUCH

KRANJ

Mestni trg

Oddaja zdravila na recepte vseh bolniških blagajn

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem

SMOLEJ ALOJZIJ

kleparstvo in vodovodna napeljava
KRANJ

Srečno novo leto želi

PAVLA RABIČ

trgovina manufakture, usnja in čevljarских potrebščin

KRANJ

ANDREJ ČUFER

JESENICE

SCHILLING DRAGO

konces. elektrotehn. podjetje

KRANJ

Srečno novo leto 1940. želi

M. KANDUČ

naslednik modna trgovina

KRANJ

Čenčič in Kozel

gorenjska oblačilnica • voščita srečno in veselo novo leto ter se priporočata za nadaljnji obisk

STEKLARNA HLEBŠ KRANJ

Vsemu delavstvu veselo in srečno novo leto

„SLOGA“ mizarstvo

BOŽIČ JOŽE, KRANJ - STRUŽEVO

LEOPOLD SULCER

trgovina z mešanim blagom
PRIMSKOVO-KRANJ

MIMI ŽARGI, Kamnik

trgovina z mešanim blagom

Veselo in srečno novo leto želi mesarija
HAFNER MATEVŽ, Škofja Loka**DALMATINSKA
GOSTILNA
LAŠKO****KAREL ŽENER**
mesar
LAŠKO**MARIJA POLJŠAK**
gostilna in trgovina
JESENICE**ANTON MIKOLAVČIČ**
kolodvorska trafika
JESENICE

Veselo in srečno novo leto želi

**Gostilna
HAFNER
ŠKOFJA LOKA****JOŽE KOŠIR, JESENICE**

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem trgovina

J. Krumpestar, Boh. Bistrica**MAVRICIJ
SMOLEJ**urar in juvelir
JESENICE
Gospodarska cesta 20
Kupuje staro zlato!

Veselo in srečno novo leto želi

ŠINKOVEC KAROL
modno krojaštvo
ŠKOFJA LOKAVeselo in srečno novo leto želi vsem
gostilna in restavracija pri**„KRONI“**

ŠKOFJA LOKA, GLAVNI TRG

Razno železnino, okovje za stavbe,
pohištvo, orodje, kuhinjsko posodo,
štedilnike in barve priporoča**VIKTOR KUHAR**JESENICE
Gospodarska cesta 17
Zaloga koles in šivalnih strojev.

Veselo in srečno novo leto želi

BLAZNIK AVGUST
fotograf
ŠKOFJA LOKA

Veselo in srečno novo leto želi

BOGATAJ
mesarija
ŠKOFJA LOKA**Franjo Vaupotič**

parna pekarna, Laško

Veselo in srečno novo leto želi vsem

GOSTILNA »PLEVNA«
ŠKOFJA LOKASrečno in blagoslovljeno novo leto
želi vsem svojim odjemalcem in se
priporoča še v nadalje veletrgovina**IVAN SAVNIK, KRANJ**

Priporoča se trgovina

M. OGRIZEK, KRANJ*Največja izbira lepih pletenin lastnega izdelka — galanterija —
ročna dela, entlanje, ažuriranje — predtisk, strojno vezenje.***MARIJA ŠORLI**
galanterija in porcelan
JESENICE-FUZINE**POŽENEL STANKO**
parna pekarna
JESENICE**MATKO VOVK**
modno krojaštvo
JESENICE
Obrtniška ulica 7**ŠTEFANIJA PRINČIČ**
branjarija in mlekarja
JESENICE**BREJC FRANC**
manufaktura
JESENICE**JOŽE MIHELAČ**
splošno krojaštvo
JESENICE, Kralja Petra cesta 14**MARIJA KRAŠOVEC**
Kolesa,
radio,
sport,
šivalni stroji
JESENICE-KRANJ**IVAN BERNIK**
mesar
JESENICE**RESTAVRACIJA
TANČAR**
JESENICE**IVAN STOJAN**
splošno krojaštvo
JESENICE-FUZINE**RABIČ JURIJ**
mesar in klobasičar
JESENICE**Angela Rozman, pletilstvo, Jesenice, Obrtna ulica 24**Srečno novo leto želim vsem cenj.
odjemalcem ter se še nadalje
priporočam**ŠTEFE ELA**
trgovina
KLANC, KRANJ**Modna trgovina JANKO BOGATAJ, Jesenice****KUHN JURIJ**
frizer za dame in gospode
LAŠKO štev. 40*Mir in zadovoljstvo v prihodnjem letu želi vsem svojim članom****Delavsko konzumno društvo v Nazarjih****registrovana zadruga z omejeno zavezo***EMILIJA ROZIN**
trgovina z mešanim blagom
in gostilna
LAŠKO

<p>DOMES MIMI trgovina s čevlji KAMNIK</p>	<p>Vesele praznike in srečno novo leto želi vsemu svojemu članstvu in tudi vsem tistim, ki stojijo ob strani, ki čakajo boljših in srečnejših dni, odbor Jugoslovanske strokovne zveze rudarjev. Nadalje priporočamo svojemu članstvu, da si temeljito ogleda v novoletni številki »Delavske pravice«, kdo izmed naših obrtnikov oglašuje v naši »Delavski pravici«. Malo jih je obrtnikov, ki imajo res zavest za delavski časopis, za vse drugo pa več kot preveč. Tistega denarja pa ni škoda stran vreči, tako se je izrazil marsikateri, ko sem odprl vrata. Marsikdo mi je zabrusil, to vse skupaj ni nič in še kaj drugega primernega. Noče pa vedeti, če v Zagorju ali kje drugje ubog delavec nima denarja, da se kmalu tudi njemu pozna pri obrti, pri tej ali oni. Zato je naša dolžnost, da tudi delavci, zlasti člani Jugoslovanske strokovne zveze obiskujemo le tiste obrtnike, ki oglašujejo v naši »Delavski Pravici« in tiste, ki so naročeni na »Delavsko pravico«. Dobro si naj ogleda v letu 1940. »Delavsko pravico«, da bo vedel, kje naj kupuje. Tovarši! Svoji k svojim! To naj bo naše geslo v novem letu 1940., ki si ga želimo drug drugemu boljšega in srečnejšega.</p>		<p>Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem PODGORELEC ŠTEFAN parna pekarna BOHINJSKA BISTRICA</p>
<p>BOGATAJ IVAN manufaktura, galanterija, špecerija KAMNIK, Glavni trg</p>	<p>DRNOVŠEK FRANC špecialna delavnica za stavbno in pohištveno mizarstvo ZAGORJE OB SAVI</p>	<p>IVAN ČERNE krojač SLOV. JAVORNIK 180</p>	
<p>GRADIŠEK IVANKA gostilna na Grabnu KAMNIK</p>	<p>Dobro in poceni kupite vse vrste harmonik. Vestno izvršuje popravila CERNIŠEK JAKOB KOTREDEŽ 22, p. Zagorje ob Savi</p>	<p>KONRAD PIRNAT krojač LAŠKO</p>	
<p>IVAN PETEK trgovina z mešanim blagom KAMNIK</p>	<p>Veselo in srečno novo leto želi JANKO INO mesar in posestnik ZAGORJE OB SAVI</p>	<p>FRANC POTOČAN čevljar REČICA, p. LAŠKO</p>	
<p>GUSTAV SLATINŠEK mehanična delavnica, trgovina dvo-koles, radio-aparatorov in šiv. strojev KAMNIK Cenj. odjemalcem se še nadalje priporočam</p>	<p>Ana in Davorin KOVAČ gostilna in kuhinja Lj. stavb. zadr. ZAGORJE OB SAVI</p>	<p>NABAVNA in PRODAJNA ZADRUGA V REČICI PRI LAŠKEM zadruga z omejenim jamstvom</p>	
<p>A V T O P O D J E T J E »PEREGRIN« K A M N I K Avtobusi za izlete in tovorni vedno na razpolago</p>	<p>Veselo in srečno novo leto želi STANKO ALOJZIJ splošno krojaštvo ZAGORJE OB SAVI</p>	<p>ZATLER PETER prodaja koles in mehan. delavnica MALA VAS, št. Vid nad Ljubljano</p>	
<p>Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem KOROŠEC JOŽE mesar BOHINJSKA BISTRICA</p>	<p>Veselo in srečno novo leto želita Franc in Marija ROSINA pekarna in branjarija ZAGORJE OB SAVI</p>	<p>LADISLAV NOVAK trgovina z mešanim blagom in gostilna VIČ pri Ljubljani</p>	
<p>Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem ANA OREŠNIK trgovina BOHINJSKA BISTRICA</p>	<p>Veselo in srečno novo leto želita Polde in Pepca DOLANC mesarija in gostilna ZAGORJE OB SAVI</p>	<p>A. GUTNIK mesarija in prekajevalnica LJUBLJANA - GLINCE Podružnici: Tržaška cesta št. 85 Rožna dolina, cesta V., št. 13</p>	
<p>Srečno novo leto želi GOSTILNA REMIC NAZARJE</p>	<p>Veselo in srečno novo leto želi ter se priporoča TINCA BAZEL strojno pletenje ZAGORJE OB SAVI</p>	<p>Srečno novo leto želi svojim cenjenim odjemalcem IG. ŽARGI modna trgovina LJUBLJANA</p>	
<p>Srečno novo leto želi svojim cenjenim odjemalcem PREDOVNIK FRANC mesar NAZARJE</p>	<p>Veselo in srečno novo leto želita JOSIP in PAVLA KENDA trgovina z mešanim blagom ZAGORJE OB SAVI</p>	<p>SOKOLOV JOŠKO IN METKA želita svojim cenjenim gostom srečno in veselo novo leto!</p>	
<p>Srečno novo leto želi svojim cenjenim odjemalcem JURAK MARTIN pek NAZARJE</p>	<p>Veselo in srečno novo leto želita ter se v nadalje priporočata CIRIL IN MATEVŽ ZALETELJ špecialna delavnica za stavbno in pohištveno mizarstvo LOKE, št. 15, p. Zagorje ob Savi</p>	<p>A. E. SKABERNE LJUBLJANA</p>	
<p>DELAVSKA POSOJILNICA V LAŠKEM</p>	<p>Veselo in srečno novo leto želi ter se priporoča DRNOVŠEK ANTON trgovina in gostilna SKLENDROVEC pri Zagorju ob Savi</p>	<p>JESIH JAKOB mesarija LJUBLJANA</p>	

Ljudska stavbna zadruga
ZAGORJE OB SAVI

Prvo delavsko konsumno društvo na Jesenicah
s svojimi podružnicami Sava-Javornik, Dobrava, Bled
Pristopnina 1 din, delež 25 dinarjev

Gostilna in mesarija
Marija in Valentin Herman, Jesenice

Markeš Val Regovc Jerca, Jesenice
trgovina z mešanim blagom

Pavlin Franc, Jesenice
fotograf in zaloga piva

ŠTAMPILJE — ETIKETE

TEODOR RABIČ

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 13

Najtrpežnejši strojček je

CONTINENTALSamoprodaja:
Ivan LegatLjubljana
Prešernova 44Maribor
Vetrinjska 30

PAVEL STRGULEC

izdelovanje posteljnih mrež
in železnih postelj
LJUBLJANA,
Gospodsvetska cesta 13 (Kolizej),
telefon 38-37

A. DOLINAR

pekarna

LJUBLJANA, Bohoričeva ulica

Vsak Ljubljčan dobro ve,
da najboljšo pije le»**POD SKALO**«v Gosposki ulici št. 19 pri Križankah
Lastnica ANICA PETELINCVeselo in srečno novo leto
želi svojim cenjenim odjemalcem**MARTIN MAHKOTA**Rokavice, nogavice,
trikotaža, pletenine

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10

MILKO SLAMIČ

mesarija

LJUBLJANA, Jegličeva cesta

IVAN SAX

konfekcijska trgovina

LJUBLJANA, Mestni trg

Joško

Stanovnik

trgovina s špecerijo

LJUBLJANA - MOSTE

KRSTO
ZANINOVIČ

gostilna

MOSTE — Pod ježami

JOŠKO ROZMAN

mesarija

in izdelovanje kranjskih klobas

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta

GONILNI JERMENI

garantirane kakovosti za mlatilnice,
žage in vse vrste obratov
v večki izbiri pri

BRCAR & COMP.,

LJUBLJANA,
Kolodvorska ulica št. 35

A. Verbič

delikatese, špecerija
in kolonialno blago

LJUBLJANA

ANTON ŠKERJANC

mesar in prekajevalec

Stojnica: Šolski drevored

Mesarija: Kolezijska ulica 8

TEREZIJA MARINKO

LJUBLJANA

Medič Zankltovarne olja,
lakov in barv

Lastnik

FRANJO MEDIČ

Ljubljana
Maribor
Beograd
Novi Sad
Medvode
Domžale

Modna trgovina

T. EGER

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 2

LEGATšpecerija
delikatese
zajtrkovalnica

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta

Telefon 33-95

MARIJA BAJDA

manufakturna trgovina

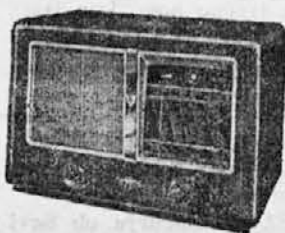
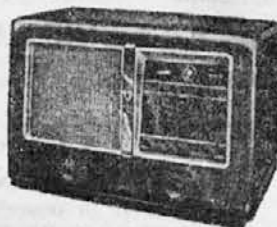
LJUBLJANA

Priporoča se lekarna

DR. G. PICCOLI

LJUBLJANA,

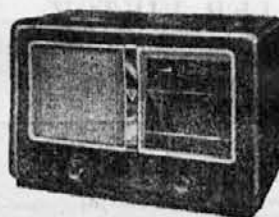
Nasproti nebotičnika

*Srečno
novo
leto*želimo vsem našim cenj. odjemalcem in dober sprejem
v letu 1940

Dober radijski aparat, kot je na primer

„**RADIONE**“

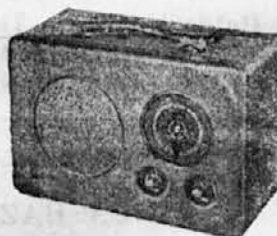
Vam bo gotovo napravil življenje prijetnejše

Obrnite se v vseh zadevah, ki se tičejo radija, na našo
največjo domačo tvrdko**„RADIO“**

družba z o. z.

V LJUBLJANI

MIKLOŠIČEVA C. 7

SCHNEIDER & VEROUŠEK

trgovina z železnino

LJUBLJANA, Tyrševa cesta

ZIMSKO PERILO!

Sportne, smučarske
in lepe modne srajce
dobite še vedno po
izredno nizkih cenah pri»**KREKO**«LJUBLJANA, Tavčarjeva ulica 5
Podružnica: Tyrševa cesta 31**GOSTILNA KAVERNA**

LJUBLJANA, Vilharjeva ulica št. 29

Priporočava se za nadaljnji obisk!

ROZI IN IVAN DOVIČ

A. MAČEK

gostilna,

LJUBLJANA

IGNAC BANKO

gostilna

LJUBLJANA,

Šmartinska cesta

Tovarniška zaloga kamgarna in sukna iz tu- in inozemskih tovarn
Prodaja na drobno in debelo. / Priporočamo se. / Ugodno kupite„**Češki magazin**“, Mitar Car

Ljubljana - Pražakova ulica šte. 12

LONČAR-RAŠKA-STARE

MODNA MANUFAKTURA

LJUBLJANA

FRANČIŠKANSKA ULICA 3